

2014.05802

Programmaverantwoording en Jaarstukken 2013 GR Havenschap Groningen Seaports

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
JAARVERSLAG	
PROGRAMMAVERANTWOORDING	5
PARAGRAFEN	
A. Lokale heffingen	7
B. Weerstandsvermogen en risicomanagement	8
C. Financiering	11
D. Bedrijfsvoering	15
E. Verbonden partijen	16
JAARREKENING 2013	
Balans per 31 december 2013	19
Winst- en verliesrekening over 2013	20
Algemene toelichting op de balans en winst- en verliesrekening	21
Toelichting op de balans	29
Toelichting op de winst- en verliesrekening	31
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	33
OVERIGE GEGEVENS	
Gebeurtenissen na balansdatum	35
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	36

INLEIDING

Voor u ligt de Programmaverantwoording 2013. De vaststelling van deze Programmaverantwoording is voorzien op 4 juli 2014.

De programmaverantwoording is ingedeeld in twee delen:

- Jaarverslag (bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen)
- Jaarrekening 2013

Verzelfstandiging Groningen Seaports

Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports verzelfstandigd en zijn de activiteiten ondergebracht in de NV Groningen Seaports. De gemeenschappelijke regeling (GR) zal optreden als aanhouder van de NV en verstrekker van borgstellingen voor de financiering.

Inbreng in de NV Groningen Seaports

De inbreng in de NV bestaat uit inbreng van activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Delfzijl / Eemshaven voor een totaal geplaatst kapitaal van € 198.058.000.

Borgstelling door de GR

De GR zal voor een lange termijn (2033) borg staan voor de financiering van de NV (€ 290 mln.) en derivaten. Op lang termijn kan Groningen Seaports NV zelfstandig financiering afsluiten zodra de bancaire ratio's op orde zijn. De GR ontvangt hiervoor een zogenaamde safe-harbour premie zodat er geen sprake is van staatsteun.

Publieke taak

In de verzelfstandigingsovereenkomst zijn specifieke afspraken voor de uitvoering van de publieke taak door Groningen Seaports NV. Jaarlijks betaald de GR hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports NV.

JAARVERSLAG 2013

PROGRAMMAVERANTWOORDING

Als gevolg van de verzelfstandiging resteren er geen activiteiten in de GR Havenschap Groningen Seaports. Behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en uitvoering publieke taak.

Daarom wordt 1 programma "Havenschap Groningen Seaports" geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, aangezien er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake meer is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

Tevens is geen overzicht van algemene dekkingsmiddelen en een uiteenzetting met betrekking tot het gebruik van het geraamde bedrag 'onvoorzien' opgenomen, omdat deze eveneens niet relevant en niet van toepassing zijn.

PARAGRAFEN

Op grond van het Besluit en Verantwoording (BBV) dient zowel de begroting als in de programmaverantwoording een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. In deze programmaverantwoording zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicomanagement
- C. Financiering
- D. Bedrijfsvoering
- E. Verbonden partijen

A. LOKALE HEFFINGEN

Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports NV. Voor deze uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van de taken van Groningen Seaports NV is gericht op vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid in onze havens. Het Nautisch Service Centrum fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen.

In de havengeldverordening 2013 en de daarbij behorende tarieven wordt nader toegelicht welke heffingen Groningen Seaports heft.

B. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de daarmee af te dekken risico's.

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelnemingen Groningen Seaports NV;
2. Borgstellingen voor Groningen Seaports NV.

Het risicomanagementbeleid van de GR Groningen Seaports wordt grotendeels bepaald door het risicomanagementbeleid van haar dochter Groningen Seaports NV hierna wordt kort uiteengezet wat het risicomanagementbeleid van Groningen Seaports NV is en waaraan er op het gebied van risicomanagement gewerkt is in 2013.

Risicomanagementbeleid

Het beleid dat Groningen Seaports NV voert ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement. In dit beleidsstuk is de werkwijze vastgelegd en zijn de uitgangspunten bepaald ten aanzien van risicomanagement.

Risicomanagement bestaat uit een aantal bouwstenen, waaronder risicobewustzijn, risico-inventarisatie, risicobeheersing en –financiering en risicomonitoring. Deze bouwstenen en de rapportages daaromtrent zijn opgenomen in de planning & control cyclus.

Het belangrijkste doel dat we als Groningen Seaports NV willen bereiken is:

Continue actueel inzicht verkrijgen in de risico's die we lopen bij het behalen van onze ambitieuze doelstellingen en het uitvoeren van onze processen en met dit inzicht de risico's zodanig beheersen en beheren dat uitvoering van onze processen en de realisatie van onze doelen niet in gevaar komt.

Risicomanagement 2013 Groningen Seaports NV

In 2013 zijn er op een drietal vlakken werkzaamheden verricht, te weten concern risicomanagement, risico gestuurde interne audits en project risicomanagement.

Concernrisicomanagement

Allereerst, het doel van concern risicomanagement is het identificeren en beheersen van de risico's die de strategische doelen en de continuïteit van Groningen Seaports in gevaar kunnen brengen. In 2013 is risicotabel geactualiseerd. Deze actualisatie heeft als input

gediend voor het uitwerken van schadescenario's. In 2013 is – nog onder de vlag van de GR - samen met AON een actualisatie uitgevoerd van de risico's die ten laste komen van de weerstandscapaciteit.

Voor het bepalen van de weerstandscapaciteit worden de volgende type risico's meegenomen:

- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn;
- Moeilijk operationeel te beheersen (risico ligt niet binnen beïnvloedingssfeer, beheersing is te kostbaar);
- Niet verzekerd of op te vangen binnen budget in het jaar dat het risico zich voordoet.

Hiertoe zijn voor 11 concernrisico's schadescenario's uitgewerkt.

#	Risico
1	Renterisico → In enig jaar zal de rente op het aantrekken van vreemd vermogen nominaal 1% op jaarbasis hoger zijn dan de 4% waarmee in de begroting rekening wordt gehouden.
2	Deel klantenportefeuille gaat failliet → Wegens slechte marktomstandigheden gaat 2% van de klantenportefeuille failliet.
3	Falen Schermdam als gevolg van storm → Als gevolg van een maatgevende storm bezwijkt de Schermdam en is er schade aan andere infrastructuur.
4	Extreme weersomstandigheden → Zware najaarsstorm en een hoge waterstand beschadigen de infrastructuur en dijken van GSP
5	Onverwacht vervuilde grond → 10 hectare van de grond van GSP blijkt vervuild en moet gereinigd worden.
6	Ernstig milieu-incident → Ernstig milieu-incident bij onderneming in ons beheersgebied. GSP draait op voor opruimings- en saneringskosten.
7	Verontreinigde baggerspecie → Verontreinigde baggerspecie aangetroffen.
8	Aanvaring van een schip met de kade → Aanvaring van een schip van een kade. Schade is niet te verhalen.
9	Stortvergunning Eems wordt ingetrokken → Als gevolg van bezwaren van NGO's tegen de stortvergunning voor baggerspecie in de Eems kan GSP geen baggerspecie in de Eems storten.
10	Stremming haven door verkeerde aanwijzing verkeersleiding GSP → Door verkeerde aanwijzing van de verkeersleiding van GSP botsen twee schepen tegen elkaar.
11	Verzakking kade → Door een rekenfout of constructiefout verzakt een bestaande kade.

Doorrekening van deze risicoscenario's laat zien dat er een weerstandsbuffer benodigd is van € 26,3 mln.

Weerstandscapaciteit:

Ultimo 2013 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit: algemene reserve € 219.876.000.

De weerstandscapaciteit is gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports NV. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen afdekken.

C. FINANCIERING

Algemeen

De passiva kant van de balans van de gemeenschappelijk regeling Havenschap Groningen Seaports bestaat grotendeels uit gestort aandeelkapitaal en een lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013.

Er is geen zelfstandige financiering met vreemd vermogen voorzien. Wel speelt bij financiering het afgeven van garanties een rol. In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten worden overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze portefeuille kan niet hergefinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In een borgstelling- en dienstverleningsovereenkomst hebben de GR en NV de afspraken hieromtrent vastgelegd.

De borgstellingsovereenkomst vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR ten behoeve van Groningen Seaports NV. Middels deze overeenkomst wordt de NV gereed gemaakt voor een zelfstandige financiering en is vastgelegd hoe de garanties van de GR kunnen worden afgebouwd en op den duur geheel kunnen vervallen. De afbouw en einddatum hiervan zijn vastgelegd in de borgstellingsovereenkomst.

Borgstellingsovereenkomst:

Op 14 juni 2013 is de borgstellingsovereenkomst getekend en daarin is de borging van de financiering tussen de GR en NV geregeld. In de borgstellingsovereenkomst is 80% van de financiering geborgd door de gemeenschappelijke regeling. In eerste instantie is uitgegaan van 100% geborgde financiering, maar ter voorkoming van staatsteun is het noodzakelijk om 20% van de financiering ongeborgd uit de markt halen.

Jaarlijkse rapportage:

Groningen Seaports NV zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports NV inzicht geven in:

1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die hergefinancierd moeten worden; en
3. De omvang van de geldleningen waarvoor door de GR borgtochten heeft afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven;
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports NV aan derden zijn verstrekt.

De jaarlijkse rapportage van Groningen Seaports NV aan de GR Havenschap Groningen Seaports zal jaarlijks worden opgenomen in de programmanverantwoording.

In de borgstellingsovereenkomst is overeengekomen dat de bestaande leningen (economisch) vanaf 1 januari 2013 voor rekening en risico van Groningen Seaports NV komen. De bestaande leningen per 14 juni 2013 dienen vóór 1 juli 2014 door middel van contractoverneming door de GR Havenschap Groningen Seaports te zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV.

Uit op 31 december 2013 is de juridisch contractoverneming van de kasgeldleningen nog niet gerealiseerd. De verwachting is dat dit vóór 1 juli 2014 ook nog niet is gerealiseerd.

De rapportage is als volgt:

1. Niet van toepassing omdat de juridische contractoverneming per 31 december 2013 niet heeft plaatsgevonden
2. Niet van toepassing omdat de juridische contractoverneming per 31 december 2013 niet heeft plaatsgevonden;
3. Groningen Seaports NV heeft bij de Rabobank een rekening courant overeenkomst afgesloten van € 2,5 mln. onder borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports.
4. Niet van toepassing omdat de juridische contractoverneming per 31 december 2013 niet heeft plaatsgevonden

Financiering boekjaar 2013

In het boekjaar 2013 zijn de kasgeldleningen aangetrokken door de Gr Havenschap Groningen Seaports op basis van:

Artikel 33

33.1 Indien en voor zover de GR niet in staat is om haar (opeisbare) verplichtingen (waaronder begrepen verplichtingen strekkende tot gehele of gedeeltelijke aflossing van hoofdsommen, betaling van rente en/of kosten en/of afwikkeling van posities) jegens de bancaire financiers van de GR, waaronder begrepen wederpartijen in het kader van derivatentransacties, tijdig en adequaat na te komen, zijn de gemeenten en de provincie onvoorwaardelijk en onherroepelijk verplicht om de GR, in een verdeling met overeenkomstige toepassing van artikel 32, binnen tien (10) kalenderdagen na een daartoe strekkend verzoek, afkomstig van de GR, van voldoende gelden te voorzien om de GR in staat te stellen aan vorenbedoelde verplichtingen te voldoen.

de statuten van de GR Havenschap Groningen Seaports.

In 2013 zijn de volgende kasgeldleningen aangetrokken:

Nummer	Ingangsdatum	Einddatum	Tegenpartij	Hoofdsom	Rente Kasgeldlening	Euribor	Op- of afslag kasgeldlening
			Rente van kasgeldleningen die in 2012 zijn afgesloten				
21	8-11-12	10-01-13	Bank Nederlandse Gemeenten	51.000.000	0,080%	0,146%	-0,066%
21	13-11-12	12-02-13	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,110%	0,193%	-0,083%
22	11-12-12	12-03-13	Achmea Hypotheekbank	49.500.000	0,090%	0,183%	-0,093%
22	11-12-12	12-03-13	Aegon Schadeverzekering	4.000.000	0,120%	0,183%	-0,063%
22	18-12-12	19-03-13	Bank Nederlandse Gemeenten	10.500.000	0,150%	0,184%	-0,034%
22	18-12-12	19-03-13	Optas Pensioenen NV	10.000.000	0,130%	0,184%	-0,054%
22	18-12-12	19-03-13	Aegon Schadeverzekering	1.000.000	0,130%	0,184%	-0,054%
1	3-01-13	19-03-13	Bank Nederlandse Gemeenten	2.500.000	0,150%	0,189%	-0,039%
2	10-01-13	11-04-13	Bank Nederlandse Gemeenten	51.000.000	0,100%	0,146%	-0,046%
3	12-02-13	14-05-13	Bank Nederlandse Gemeenten	50.500.000	0,200%	0,227%	-0,027%
4	12-03-13	11-06-13	Achmea Hypotheekbank	50.000.000	0,130%	0,201%	-0,071%
4	12-03-13	12-06-13	Aegon Custody BV	5.000.000	0,130%	0,201%	-0,071%
4	12-06-13	18-06-13	Aegon Custody BV	5.000.000	0,130%	0,201%	-0,071%
4	19-03-13	18-06-13	Bank Nederlandse Gemeenten	13.000.000	0,200%	0,201%	-0,001%
4	19-03-13	18-06-13	Optas Pensioenen NV	10.000.000	0,130%	0,201%	-0,071%
4	19-03-13	18-06-13	Bank Nederlandse Gemeenten	1.000.000	0,250%	0,206%	0,044%
5	11-04-13	9-07-13	Bank Nederlandse Gemeenten	51.000.000	0,220%	0,210%	0,010%
6	14-05-13	9-09-13	Bank Nederlandse Gemeenten	50.500.000	0,240%	0,238%	0,002%
6	14-05-13	9-09-13	Bank Nederlandse Gemeenten	5.500.000	0,250%	0,238%	0,012%
7	11-06-13	14-10-13	Achmea Hypotheekbank	50.000.000	0,150%	0,238%	-0,088%
7	18-06-13	18-09-13	Aegon Custody BV	5.000.000	0,160%	0,208%	-0,048%
7	18-06-13	18-09-13	Optas Pensioenen NV	10.000.000	0,160%	0,208%	-0,048%
7	18-06-13	16-10-13	Bank Nederlandse Gemeenten	13.000.000	0,250%	0,245%	0,005%
8	9-07-13	8-10-13	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,220%	0,217%	0,003%
9	9-09-13	12-11-13	Bank Nederlandse Gemeenten	56.000.000	0,180%	0,225%	-0,045%
9	18-09-13	12-12-13	Aegon Custody BV	5.000.000	0,220%	0,223%	-0,003%
9	18-09-13	12-12-13	Optas Pensioenen NV	10.000.000	0,220%	0,223%	-0,003%
10	30-09-13		€ 2 mln. maar niet oeregeld	-	0,000%	0,223%	-0,223%
11	8-10-13	14-01-14	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,300%	0,225%	0,075%
11	14-10-13	10-01-14	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,300%	0,223%	0,077%
11	16-10-13	12-12-13	Bank Nederlandse Gemeenten	10.000.000	0,180%	0,223%	-0,043%
12	12-11-13	18-02-14	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,350%	0,217%	0,133%
12	12-11-13	12-12-13	Bank Nederlandse Gemeenten	9.000.000	0,150%	0,218%	-0,068%
13	12-12-13	12-03-14	Bank Nederlandse Gemeenten	33.000.000	0,320%	0,277%	0,043%
14	24-12-13	12-03-14	Bank Nederlandse Gemeenten	1.000.000	0,650%	0,294%	0,356%

Het totaal aan kasgeldleningen bedraagt € 184 mln.

Derivaten

Derivaten overzetten naar Groningen Seaports NV

Op 14 juni 2013 is Groningen Seaports NV opgericht en zijn de derivatencontracten economisch ingebracht in Groningen Seaports NV middels de akte van inbreng.

Voor de juridische inbreng hebben wij nieuwe ISDA/CSA documentatie van Société Générale (SG) ontvangen. Deze zijn ter beoordeling aan AKD Advocaten gestuurd. Deze partij heeft de stukken vergeleken met de GR juridische contracten die wij eerder met de bank hadden afgesloten. Daarnaast wordt een aangepaste borgstellingsovereenkomst derivaten opgesteld die moet worden getekend door de GR zoals afgesproken in de verzelfstandigingsdocumentatie getekend op 14 juni 2013. De verwachting is dat in de Algemeen bestuursvergadering van 4 juli de borgstellingsovereenkomst en vaststellingsovereenkomst word goedgekeurd zodat deze aansluitend kunnen worden getekend.

Overzicht derivatencontracten per 31 december 2013:

Nummer	Afsluitdatum	Ingangsdatum	Einddatum	Derivatenpartij	Max. Hoofdsom	Vaste rente
CBN-*769	11-11-2008	30-12-2008	02-01-2014	Société Générale	105.000.000	3,716%
2797446M	27-01-2009	01-04-2011	01-04-2014	Deutsche Bank	156.000.000	3,805%
CBN-*303	17-02-2009	02-01-2014	01-01-2042	Société Générale	100.000.000	3,490%

CSA

Voor het rentecontract CBN-2244303 is in maart 2010 een CSA afgesloten. CSA is een Credit Support Annex. Dit is een juridisch document waarin is afgesproken dat er onderpand wordt betaald of ontvangen tussen de contractpartijen Groningen Seaports en Société Générale (SG).

In deze CSA is een threshold amount (drempelbedrag) afgesproken. Dit betekent dat er tot dat bedrag geen onderpand wordt betaald of ontvangen. Het threshold amount is € 7,5 mln.

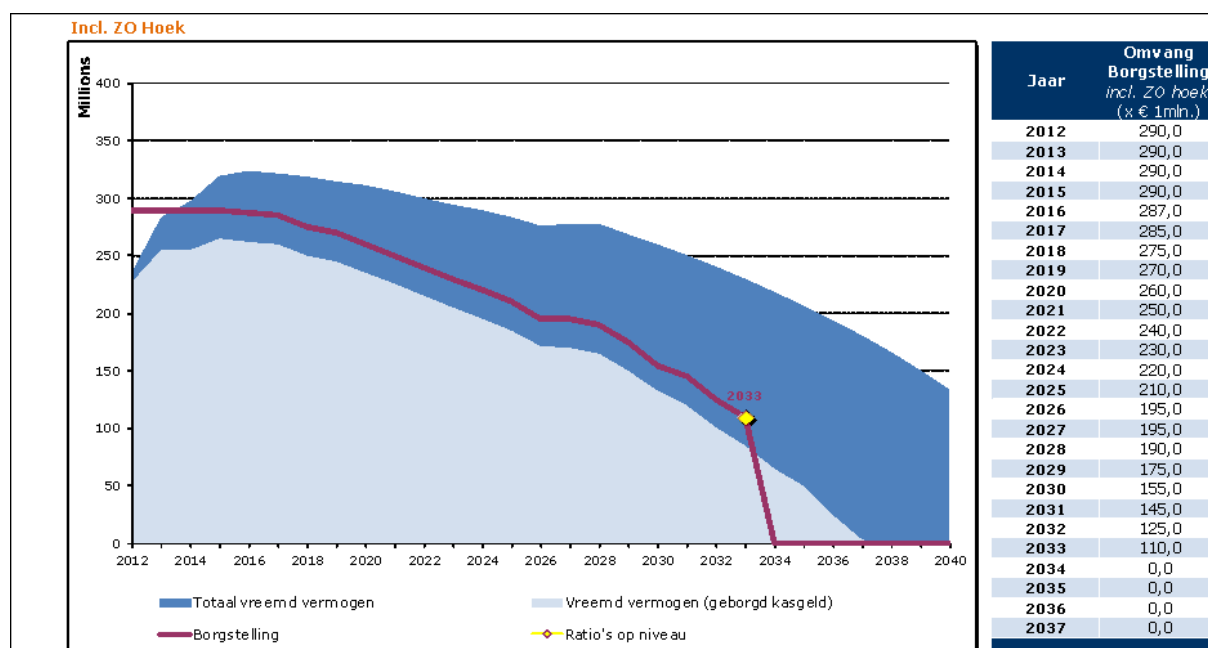
Per ultimo 2013 is de waarde van CBN-2244303 gestegen, waardoor een gedeelte van borg is terug ontvangen, namelijk:

Waarde derivaat 3 januari 2014	€ 18,168 mln.
Threshold amount	€ 7,500 mln. -/-
<u>Reeds gestort tot 3 oktober 2013</u>	<u>€ 12,504 mln. -/-</u>
Terug ontvangen 'borg' ivm CSA	€ 1,836 mln.

Op 3 januari 2014 is € 1,97 mln. terug ontvangen uit hoofde van de CSA dit is meer dan verwacht volgens bovenstaande berekening. De totaal uitstaande borg per 3 januari 2014 is € 12,5 mln.

Borgstellingsplafond:

Op 14 juni 2013 is borgstellingsovereenkomst getekend en zijn afspraken gemaakt over de hoogte van het borgstellingsplafond en duur van de borgstelling, zie grafiek.

D. BEDRIJFSVOERING

In GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR heeft dan ook geen personeel in dienst. Administratie en controle van de administratie zijn op grond van de verzelfstandigingsovereenkomst voor rekening van Groningen Seaports NV.

E. VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partijen betreft Groningen Seaports NV waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198.058.000.

Daarnaast staat de GR Havenschap Groningen Seaports borg voor Groningen Seaports NV, zie paragraaf financiering. Periodiek wordt Groningen Seaports NV gerapporteerd over de ontwikkeling in de financieel positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Naam:	Groningen Seaports NV
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	De vennootschap heeft als doel: 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven-en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Groningen Seaports NV is op 14 juni 2013 opgericht door GR Havenschap Groningen Seaports. GR Havenschap Groningen Seaports is 100%-aandeelhouder.
Eigen vermogen:	1 januari 2013: € 219.876.000 31 december 2013: € 199.094.000*
Vreemd vermogen:	1 januari 2013: € 220.585.000 31 december 2013: € 244.381.000*
Resultaat boekjaar:	2013: € 1.036.000

* De daling van het eigen vermogen respectievelijk de stijging van het eigen vermogen wordt veroorzaakt doordat in het kader van de inbreng van de onderneming van de GR in de NV € 198 miljoen is ingebracht als kapitaal en € 22 miljoen is ingebracht als langlopende schuld. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de paragraaf *“Verzelfstandiging Groningen Seaports en inbreng onderneming GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports NV”* in het onderdeel *“Algemene toelichting op de balans en overzicht van baten en lasten”* van de jaarrekening.

Behoudens Groningen Seaports NV heeft GR Havenschap Groningen Seaports geen andere verbonden partijen.

JAARREKENING 2013

BALANS		JAARREKENING 2013	
		Bedragen x 1.000 €	
ACTIVA		31 december 2013	31 december 2012 (pro forma)
VASTE ACTIVA			
MATERIËLE VASTE ACTIVA			
<i>Investerings met een economisch nut</i>			
In erfpacht uitgegeven gronden		2	2
FINANCIËLE VASTE ACTIVA			
Deelnemingen	198.058		220.064
Leningen aan deelnemingen	22.006		-
TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA		220.064	220.064
TOTAAL ACTIVA		220.066	220.066
PASSIVA			
VASTE PASSIVA			
EIGEN VERMOGEN			
Algemene reserve	219.876		219.876
Resultaat na bestemming	191-		-
TOTAAL EIGEN VERMOGEN		219.685	219.876
VLOTTENDE PASSIVA			
NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN, MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR			
Overige schulden	190		-
Overlopende passiva	191		190
		381	190
TOTAAL PASSIVA		220.066	220.066
GEWAARBORGDE GELDLENINGEN		184.000	-

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN
JAARREKENING 2013

Bedragen x 1.000 €

2013

 2012
(pro forma)

BEDRIJFSOPBRENGSTEN

Transactieresultaat

0

-

TOTAAL OPBRENGSTEN

0

-

BEDRIJFSKOSTEN

Overige kosten

2.700

-

TOTAAL BEDRIJFSKOSTEN

2.700

-

OPERATIONEEL RESULTAAT

-2.700

-

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Financiële baten

2.700

Financiële lasten

-191

-

2.510

-

RESULTAAT VOOR BESTEMMING

-191

-

MUTATIES RESERVES
RESULTAAT NA BESTEMMING

-191

-

Voor 2013 is voor GR Havenschap Groningen Seaports geen begroting opgesteld en vastgesteld door het DB en AB. Om deze reden is in de jaarrekening 2013 geen primitieve en actuele begroting opgenomen en ontbreekt tevens een analyse van de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

ALGEMENE TOELICHTING OP DE BALANS EN OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Verslaggevingskader

De jaarrekening over het boekjaar 2013 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Verzelfstandiging Groningen Seaports en inbreng onderneming GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports N.V.

Tot 1 januari 2013 betrof Groningen Seaports een Gemeenschappelijke Regeling (Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports). Met ingang van 14 juni 2013 is Groningen Seaports verzelfstandigd. Dit betekent dat GR Havenschap Groningen Seaports op 14 juni 2013 Groningen Seaports N.V. heeft opgericht en haar onderneming (inclusief de activa en passiva) heeft ingebracht in Groningen Seaports N.V., met uitzondering van het juridisch eigendom van de gronden. Deze zijn namelijk door GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven aan Groningen Seaports N.V., waardoor het juridisch eigendom achterblijft bij de GR.

Inbreng van de activa en passiva van GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports N.V.

De activa en passiva van GR Havenschap Groningen Seaports zijn tegen boekwaarde ingebracht in Groningen Seaports N.V., met dien verstande dat bij inbreng een aanpassing van de waarderinggrondslagen (van BBV naar Titel 9 BW 2) heeft plaatsgevonden. Tevens worden de baten en lasten van de onderneming vanaf 1 januari 2013 verantwoord in de jaarrekening 2013 van Groningen Seaports N.V. De inbreng van de onderneming van GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports N.V. kan als volgt worden samengevat:

<i>(in duizenden euro's)</i>	Balans GR Havenschap Groningen Seaports per 31 december 2012 (pro forma)	Inbreng activa en passiva GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports NV per 14 juni 2013	Balans GR Havenschap Groningen Seaports na inbreng
Materiële vaste activa			
Investeringen met economisch nut	1	-	1
In erfpacht	1	1	1
Financiële vaste activa			
Deelnemingen	220.064	22.006- 1)	198.058
Leningen aan deelnemingen	-	22.006 1)	22.006
	220.064	-	220.064
Totale activa	220.065	220.065	220.065
Eigen Vermogen			
Algemene Reserve	219.875	-	219.875
	219.875	-	219.875
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd	190	-	190
Totale passiva	220.065	220.065	220.065

1) Deelnemingen en leningen aan deelnemingen

Op basis van de verzelfstandigingsovereenkomst tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is niet het gehele eigen vermogen van GR Havenschap Groningen Seaports door de GR in Groningen Seaports ingebracht. Van het eigen vermogen is € 198,058 miljoen als geplaatst kapitaal ingebracht en is € 22,0 miljoen ingebracht als langlopende schuld.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers in de jaarrekening 2013 van GR Havenschap Groningen Seaports zijn afgeleid van de jaarrekening 2012 van GR Havenschap Groningen Seaports, met dien verstande dat deze zijn aangepast als ware de verzelfstandiging per 31 december 2012 reeds heeft plaatsgevonden. De in deze jaarrekening opgenomen vergelijkende cijfers betreffen derhalve pro forma cijfers. Het effect van deze wijziging kan als volgt nader worden weergegeven:

(in duizenden euro's)		Balans GR Havenschap Groningen Seaports per 31 december 2012 (op basis van de jaarrekening 2012)	Correcties balans in verband met inbreng	Balans GR Havenschap Groningen Seaports na correcties in verband met inbreng	Correcties resultaat in verband met inbreng	Balans GR Havenschap Groningen Seaports per 31 december 2012 op basis van waarderings- grondslagen Groningen Seaports NV ten behoefte van inbreng in Groningen Seaports NV	Effect inbreng onderneming GR Havenschap Groningen Seaports (incl. activa en passiva) in Groningen Seaports NV	Balans GR Havenschap Groningen Seaports per 31 december 2012 (pro forma)
		Debet	Credit	Subtotaal				
Materiële vaste activa								
Investeringen met economisch nut	257.178		257.178-	257.178-				-
Investeringen in de openbare ruimte	-	499	486-	486-	13-	1)		-
In erfpacht	159.861	20.676-	139.185-	139.185-			1	1
	417.039			396.849				
Financiële vaste activa								
Deelnemingen	820	324	1.215-	1.215-	71	2)	220.064	220.064
Leningen aan deelnemingen	-	-	-	-				-
Langlopende vorderingen	1.241		1.241-	1.241-				-
	2.061			2.456				220.064
Vlottende activa								
Voorraden	80		80-	80-			-	-
Totaal vorderingen	40.647		40.647-	40.647-			-	-
Liquide middelen	427		427-	427-			-	-
	41.154			41.154				-
Totale activa	460.254	19.853-	440.401	440.459	58		220.065	220.065
Eigen Vermogen								
Algemene Reserve	67.506	275	152.093	152.094				219.875
Reserve herw aardering industrieterreinen	113.236	20.676-	92.560-	92.560-				-
Bestemmingsreserves	57.907		57.907-	57.907-				-
Resultaat na bestemming	1.586	-	1.626-	1.626-	40	6)		-
	240.235			219.874				219.875
Voorzieningen	29.969	49	30.031-	30.031-	13	3)		-
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	190.050	499	190	190.364-	5	4)		190
Totale Passiva	460.254	19.853-	440.401	440.459	58		372.677-	220.065

1) Activeren van de kunstwerken

De kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde mochten op grond van het BBV niet gewaardeerd worden. Overeenkomstig het verslaggevingskader Titel 9 boek 2 BW kunnen deze kunstvoorwerpen wel geactiveerd worden. De kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde worden bij inbreng in Groningen Seaports NV tegen verkrijgingsprijs gewaardeerd. De beginbalans van 2012 is als gevolg hiervan voor een bedrag van € 499.000 verhoogd. Tevens zijn de afschrijvingen over de kunstwerken in 2012 gecorrigeerd waardoor het resultaat over 2012 met een bedrag van € 13.000 is verlaagd.

2) Waardering deelnemingen

De waardering van de deelnemingen vond conform BBV plaats tegen verkrijgingsprijs. Bij inbreng in Groningen Seaports NV worden de deelnemingen overeenkomstig het verslaggevingskader Titel 9 boek 2 BW gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Als gevolg van deze stelselwijziging is in de beginbalans 2012 de post deelnemingen verhoogd met € 324.000. Tevens is het resultaat van 2012 met € 71.000 verhoogd omdat de waardestijging (netto vermogensmutatie) in 2012 hierin is opgenomen.

3) Jubileumvoorziening € 62.000

Op grond van het BBV mogen voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume geen verplichtingen worden opgenomen. Dit betekent dat in de jaarrekening 2012 van GR Havenschap Groningen Seaports geen jubileumvoorziening is opgenomen. Omdat op grond van Titel 9 BW 2 arbeidskosten gerelateerde verplichtingen wel in de jaarrekening moeten worden verantwoord, is als gevolg van deze stelselwijziging de beginbalans van de voorzieningen ten behoeve van de inbreng met een bedrag van € 49.000 verhoogd en is de dotatie aan de jubileumvoorziening over 2012 ad € 13.000 verwerkt in het nettoresultaat.

4) Vakantiegeld en vakantiedagen

Op grond van het BBV mogen voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume geen verplichtingen worden opgenomen. Dit betekent dat in de jaarrekening 2012 van GR Havenschap Groningen Seaports geen reservering voor vakantiegeld en e.d. is opgenomen. Omdat op grond van Titel 9 BW 2 arbeidskosten gerelateerde verplichtingen wel moeten worden verantwoord, is als gevolg van deze stelselwijziging de beginbalans van de kortlopende schulden ten behoeve van de inbreng met een bedrag van € 499.000 verhoogd (waarvan € 188.000 vakantiegeld en € 311.000 vakantiedagen) en is de mutatie van het nog te betalen vakantiegeld en vakantiedagen van in totaal € 5.000 (waarvan € 8.000 vakantiegeld en € 3.000 negatief voor de vakantiedagen) verwerkt in het nettoresultaat.

5) Erfpachtgronden

Op grond van het BBV dienen in erfpacht uitgegeven gronden te worden gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs. Op grond van Titel 9 BW 2 dienen in erfpacht uitgegeven gronden te worden gewaardeerd tegen historische kostprijs of de lagere marktwaarde. Omdat de historische kostprijs van de in erfpacht uitgegeven gronden niet inzichtelijk is voor Groningen Seaports (doordat de in erfpacht uitgegeven gronden altijd zijn gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs), wordt verondersteld dat de boekwaarde van de ultimo 2012 in erfpacht uitgegeven gronden van € 159,9 miljoen de historische kostprijs ten behoeve van de inbreng betreft ("deemed cost"). Hierop heeft een afwaardering van € 20,7 miljoen plaatsgevonden omdat de opbrengstwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden, rekening houdend met de opbrengstwaarde van de overige activa, per 1 januari 2013 lager ligt dan de boekwaarde van € 159,9 miljoen.

6) Eigen vermogen en netto resultaat

De correcties in de algemene reserve van het eigen vermogen en netto resultaat kunnen als volgt worden samengevat:

Algemene reserve volgens jaarrekening 2012 GR Havenschap Groningen Seaports (BBV)	67.506
- Activering van de kunstwerken	499
- Waardering van de deelnemingen	324
- Opname jubileumvoorziening	-49
- Opname verplichting voor vakantiegeld en vakantiedagen	-499
Subtotaal correcties	<u>275</u>
Algemene reserve per 31 december 2012 na correcties beginbalans	67.781
Netto resultaat volgens jaarrekening 2012 GR Havenschap Groningen Seaports (BBV)	1.586
- Activering van de kunstwerken	-13
- Waardering van de deelnemingen	71
- Opname jubileumvoorziening	-13
- Opname verplichting voor vakantiegeld en vakantiedagen	-5
	<u>40</u>
Netto resultaat over 2012 na correcties	1.626

7) In erfpacht uitgegeven gronden

In de jaarrekening 2012 van GR Havenschap Groningen Seaports zijn de in erfpacht uitgegeven gronden gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs. In het kader van de verzelfstandiging is het economische eigendom van de in erfpacht uitgegeven gronden echter overgedragen aan Groningen Seaports NV door deze in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports uit te geven. Op grond van het BBV dienen in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven gronden tegen een geringe registratiewaarde te worden gewaardeerd. GR Havenschap Groningen Seaports heeft deze waarde gesteld op € 1 per hectare, waardoor een waarde van € 2.232 resteert.

8) Rente deelnemers GR

In de kortlopende schulden van GR Havenschap Groningen Seaports is per 31 december 2012 een schuld aan haar deelnemers van € 190.000 begrepen. Deze schuld is in het

kader van de verzelfstandiging niet ingebracht in Groningen Seaports N.V., maar zal worden afgewikkeld door GR Havenschap Groningen Seaports.

9) Overboeking netto resultaat

In het kader van de inbreng is het onverdeelde resultaat over 2012 van GR Havenschap Groningen Seaports conform het voorstel tot resultaatsbestemming toegevoegd aan de algemene reserve.

10) Deelneming

Rekeninghoudend met voorgaande correcties bedraagt de waarde van de onderneming van Groningen Seaports ultimo 2012 € 220,1 miljoen.

Verantwoording van de financiering

In het kader van de verzelfstandiging is tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports NV een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports NV niet financieel onafhankelijk is, de GR zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports NV. De borgstelling van de GR bedraagt maximaal 80% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports NV, met een maximum van € 268 miljoen, gebaseerd op de reeds geaccordeerde projecten, vervangingsinvesteringen en interne projecten. Tevens heeft de GR zich verplicht borg te staan voor de aangehouden derivatenportefeuilles bij Société Generale en Deutsche Bank, waarvan de hoofdsom ultimo 2013 € 257 miljoen bedraagt.

Als tegenprestatie voor de verplichtingen van de GR heeft Groningen Seaports NV de verplichting om haar bedrijfsvoering zodanig in te richten en uit te voeren, dat zij op zo kort mogelijke termijn financieel onafhankelijk van de GR kan functioneren. Na de verzelfstandiging is echter gebleken dat banken geen nieuwe financiering (bijvoorbeeld kasgeldleningen) aan Groningen Seaports NV wensen te verstrekken, daar de borgstelling door de GR slechts 80% van de financieringsbehoefte bedraagt. De GR is in 2013 derhalve blijven voorzien in de financieringsbehoefte van Groningen Seaports NV en heeft hiervoor tevens nieuwe (kortlopende) kasgeldleningen aangetrokken, ter herfinanciering van de in 2013 aflopende kasgeldleningen.

Dit betekent dat de leningovereenkomsten van de opgenomen kasgeldleningen en de derivatencontracten juridisch thans nog op naam staan van GR Havenschap Groningen Seaports en dat de financiering in principe derhalve in de jaarrekening 2013 van GR Havenschap Groningen Seaports dient te worden verantwoord.

Middels de verzelfstandigingsovereenkomst tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports NV en de akte van inbreng is de financiering economisch gezien volledig ingebracht in Groningen Seaports NV. Tevens handelen de betrokken partijen (de GR, de NV en overige belanghebbenden) als ware de financiering volledig op naam is

gesteld van Groningen Seaports NV. Bovendien lopen op dit moment onderhandelingen met de betrokken banken over de (voorwaarden van de) overdracht van de financiering van de GR naar de NV en hebben de betrokken partijen de wens dit op korte termijn te realiseren.

Op basis van voorgaande overwegingen inzake de economische realiteit en het inzichtsvereiste van Titel 9 BW 2 wordt de financiering, bestaande uit de opgenomen kasgeldleningen en de afgesloten derivaten (renteswaps), volledig verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Activa

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa van GR Havenschap Groningen Seaports hebben volledig betrekking op de eeuwigdurende in erfpacht uitgegeven gronden aan Groningen Seaports NV. De in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen een geringe registratiewaarde, welke is gesteld op € 1 per hectare.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen hebben volledig betrekking op de deelneming in Groningen Seaports NV. De participaties in het aandelenkapitaal van Groningen Seaports NV is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de deelneming onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Leningen aan deelnemingen

De langlopende lening aan de deelneming Groningen Seaports NV is gewaardeerd tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Voor zover niet anders vermeld, zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de jaarrekening.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen en/of derivaten door GR Havenschap Groningen Seaports gewaarborgd zijn, is buiten de telling van de balans het totaalbedrag van de geborgde leningen en/of derivaten opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

Resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

TOELICHTING OP DE BALANS

TOELICHTING OP DE BALANS	JAARREKENING 2013

Bedragen x 1 €

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de post materiële vaste activa kan over 2013 als volgt nader worden weergegeven:

Materiële vaste activa	Boekwaarde per 1 januari 2013 (pro forma)	Mutaties *	Boekwaarde per 31 december 2013
Investerings met een economisch nut			
Overzicht in ha (elke ha wordt voor € 1,-- gewaardeerd)			
A. Uitgegeven terreinen	1.211	17	1.229
B. Bruto voorraad GSP	515	-6	509
C. Exploitatie GSP	56	1	57
D. Domeinen	449	-18	432
Totaal materiële vaste activa	2.232	-5	2.227

* de mutaties worden verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports N.V.

De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de in het kader van de verzelfstandiging in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven gronden aan Groningen Seaports NV. De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen een registratiwaarde van € 1 per hectare.

A. Uitgegeven terreinen / In erfpacht uitgegeven gronden (in ondererfpacht uitgegeven door Groningen Seaports NV)

De onder A. uitgegeven terreinen vallen de in erfpacht uitgegeven gronden, infrastructuur in gebruik door GSP en langdurige verhuur. De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de gronden welke door GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports NV zijn uitgegeven en welke door Groningen Seaports NV in ondererfpacht zijn uitgegeven. Dit betekent dat deze gronden door Groningen Seaports NV in erfpacht zijn uitgegeven aan externe partijen. Per 1 januari 2013 betroffen deze gronden 348 hectare (met een registratiwaarde van € 348). In 2013 is voor 3 hectare van deze gronden in erfpacht uitgegeven (registratiwaarde € 3). Per 31 december 2013 resteerd derhalve 345 hectare (met een registratiwaarde van € 345).

B. Bruto voorraad GSP / In erfpacht uitgegeven gronden (voorraad Groningen Seaports NV)

Dit betreffen de gronden welke door GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports NV zijn uitgegeven en welke tot de netto-voorraad grond van Groningen Seaports NV behoren. Dit betekent dat deze gronden door Groningen Seaports NV nog kunnen worden verkocht of in (onder)erfpacht kunnen worden uitgegeven. Per 1 januari 2013 betroffen deze gronden 515 hectare (met een registratiwaarde van € 515). In 2013 is 6 hectare van deze gronden verkocht (registratiwaarde € 6). Per 31 december 2013 resteerd derhalve 509 hectare (met een registratiwaarde van € 509).

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Bedragen x 1.000 €

Deelnemingen

	31-12-2013	31-12-2012 (pro forma)
Groningen Seaports NV	198.058	220.064
Totaal deelnemingen	198.058	220.064

GR Havenschap Groningen Seaports heeft per 14 juni 2013 een 100% belang verkregen in Groningen Seaports NV in het kader van de verzelfstandiging. De verkrijgingsprijs is gesteld op € 198.058.000. Voor een nadere toelichting op de inbreng van de onderneming van GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports NV verwijzen wij naar de paragraaf "Verzelfstandiging Groningen Seaports en inbreng onderneming GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports N.V." in het hoofdstuk "Algemene toelichting op de balans en overzicht van baten en lasten".

Leningen aan deelnemingen

Het verloop van de post leningen aan deelnemingen kan over 2013 als volgt nader worden weergegeven:

	Saldo per 1 januari 2013 (pro forma)	Verstreking (in het kader van inbreng GR in NV)	Aflossingen	Saldo per 31 december 2013
Lening Groningen Seaports NV	-	22.006	-	22.006
Totaal leningen aan deelnemingen	-	22.006	-	22.006

Op basis van de verzelfstandigingsovereenkomst tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is niet het gehele eigen vermogen van GR Havenschap Groningen Seaports door de GR in Groningen Seaports ingebracht. Van het eigen vermogen is € 198,058 miljoen als geplaatst kapitaal ingebracht en is € 22,0 miljoen ingebracht als langlopende schuld.

De verstrekte lening heeft een onbepaalde looptijd en Groningen Seaports NV is niet verplicht om tussentijds af te lossen. De maximale aflossing bedraagt 5% per jaar. De verstrekte lening is direct opeisbaar indien Groningen Seaports NV tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR, overige schulden van de NV direct opeisbaar zijn en Groningen Seaports NV hierbij in verzuim is, Groningen Seaports NV zonder voorafgaande toestemming van de GR partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing, Groningen Seaports NV als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend of de dienstverleningsovereenkomst/erfpachten tussen de GR en de NV eindigen. GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen zekerheden verkregen ter waaborging van de nakoming van de verplichtingen door Groningen Seaports NV. Groningen Seaports NV is jaarlijks over de hoofdsom een rente van 3% per jaar verschuldigd.

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve kan over 2013 als volgt nader worden weergegeven:

Saldo per 1 januari 2013 (pro forma)	219.876	
Mutaties in 2013:		
- Verwerking resultaat voorgaand boekjaar	-	
- Stortingen	-	
- Onttrekkingen	-	
Saldo algemene reserve per 31 december 2013		219.876

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2013	31-12-2012 (pro forma)
Overige schulden	190	0
Overlopende passiva	191	190
Totaal	381	190

- De post 'Overige schulden' heeft betrekking op de rekening courant verhouding met Groningen Seaports NV.

- De post 'Overlopende passiva' bestaat uit nog te betalen rente aan de deelnemers in GR Havenschap Groningen Seaports.

GEWAARBORGDE GELDENINGEN

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte borgstellingen bestaat uit de volgende borgstellingen:

Omschrijving	Borgstelling per 31-12-2013	Borgstelling per 31-12-2012
Groningen Seaports NV	184.000	-
Totaal	184.000	-

In het kader van de verzelfstandiging is tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports NV een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports NV niet financieel onafhankelijk is, de GR zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports NV. De borgstelling van de GR bedraagt maximaal 80% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports NV, met een maximum van € 268 miljoen, gebaseerd op de reeds geaccordeerde projecten, vervangingsinvesteringen en interne projecten. Ultimo 2013 bedraagt de verstrekte borgstelling € 184 miljoen. Het borgstellingsplafond bedraagt € 290 miljoen, zie paragraaf financiering (blz 11).

In 2013 zijn door GR Havenschap Groningen Seaports geen bedragen betaald uit hoofde van de verleende borgstellingen.

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN		JAARREKENING 2013	
Bedragen in €			
OPBRENGSTEN		2013	2012 (pro forma)
Transactieresultaat gronden	<u>0</u>		
Totaal transactieresultaat gronden		0	
Het transactieresultaat gronden betreft de verkoop van het bloot eigendom van een terrein. Dit terrein is geleverd aan Groningen Seaports NV Groningen Seaports NV heeft dit terrein verkocht.			
TOTAAL OPBRENGSTEN	<u>0</u>		
LASTEN		2013	2012 (pro forma)
Overige kosten			
Overige lasten	<u>2.700</u>	<u>0</u>	
Totaal overige kosten		2.700	0
Dit betreft kosten in verband met de dienstverleningsovereenkomst die opgesteld is tussen GR Groningen Seaports en Groningen Seaports NV. Het gaat hierbij om de publieke taken die Groningen Seaports NV uitvoert namens GR Groningen Seaports.			
TOTAAL BEDRIJFSKOSTEN	<u>2.700</u>		
DEELNEMINGEN			
Resultaat deelnemingen:			
Groningen Seaports NV			
TOTAAL DEELNEMINGEN	<u>0</u>	<u>0</u>	
In de paragraaf Verbonden partijen worden de deelnemingen beschreven.			
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
Financiële baten			
Rente lening Groningen Seaports NV	660	0	
Safe harbour premie Groningen Seaports NV	<u>2.040</u>	<u>0</u>	
		2.700	0
Financiële lasten			
Rente deelnemers	-191	0	
Overige	<u>0</u>	<u>0</u>	
		-191	0
TOTAAL FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	<u>2.510</u>		0
RESULTAAT VOOR BESTEMMING	<u>-191</u>		0
MUTATIES IN RESERVES	0		0
RESULTAAT NA BESTEMMING	<u>-191</u>		

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

De met ingang van 1 maart 2006 ingevoerde Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens WOPT is vervangen door de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT). De Eerste Kamer heeft op 13 november 2012 unaniem ingestemd met de WNT. De ingangsdatum is 1 januari 2013. De WNT stelt, naast een verplichting tot openbaarmaking, een maximum aan de bezoldiging en de contractuele ontslagvergoeding vast. De bezoldiging van de hoogste leidinggevendenden van de organisatie dienen te worden gepubliceerd. Het beloningsmaximum geldt ook voor bepaalde ingehuurde derden.

Omdat GR Havenschap Groningen Seaports na de verzelfstandiging geen personeel in dienst heeft en tevens geen externe derden inhuurt, is de WNT voor GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Hieronder worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen en vorderingen vermeld waaraan de GR Havenschap Groningen Seaports voor toekomstige jaren is verbonden.

Borgstelling:

Het bedrag aan verstrekte borgstelling bedraagt voor de GR Havenschap Groningen Seaports ultimo 2013:

- Borgstellingsplafond Groningen Seaports NV (basis € 290 mln. waarvan € 25 mln. is de zogenaamde buffer) actueel per 31 december 2013 € 184 mln.

OVERIGE GEGEVENS

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
(hierna: GR Havenschap Groningen Seaports)

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2013 van GR Havenschap Groningen Seaports te Delfzijl gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en het overzicht van baten en lasten over 2013 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van Groningen Seaports, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Groningen Seaports en de Beleidsregels toepassing WNT.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en de "Beleidsregels toepassing WNT" inclusief het controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van GR Havenschap Groningen Seaports. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2 lid 7 BADO is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van GR Havenschap Groningen Seaports een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2013 als van de activa en passiva per 31 december 2013 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2013 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van Groningen Seaports en de Beleidsregels toepassing WNT.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3, onder de Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Groningen, 17 juni 2014

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. B.W. Littel RA

